

SAHLGRENSKA AKADEMIN

INSTITUTIONEN FÖR NEUROVETENSKAP OCH FYSIOLOGI
ARBETSTERAPI

KREATIVA AKTIVITETER INOM ARBETSTERAPI

en systematisk litteraturöversikt

Edith Gudbrand och Mikaela Lorentzon

Examensarbete:	15 hp
Program:	Arbetsterapeutprogrammet
Kurs	ARB341 Självständigt arbete i arbetsterapi
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	VT 2018
Handledare:	Lena Mårtensson, Docent, Fil dr., leg. arbetsterapeut
Examinator:	Qarin Lood, Med dr, leg arbetsterapeut

Sammanfattning

Examensarbete:	15 hp
Program:	Arbetsterapeutprogrammet 180 hp
Kurs:	ARB341 Självständigt arbete i arbetsterapi
Nivå:	Grundnivå
Termin/år:	Vt 2018
Handledare:	Lena Mårtensson, Docent, Fil dr., leg. arbetsterapeut
Examinator:	Qarin Lood, Med dr, leg. arbetsterapeut

Bakgrund	Kreativitet är ett mångfacetterat begrepp och de flesta dagliga aktiviteter ses som kreativa. Det ligger i människans biologi att vara kreativ och att skapa. En kreativ aktivitet inom arbetsterapi innebär en meningsfull aktivitet där individen använder sig av sin kreativa kunnighet, fantasi och skapandelust. Kreativa aktiviteter har varit en del av utvecklingen av professionen, där främst hantverk använts. Författarna såg ett behov av att få en litteraturöversikt över kunskapsläget av kreativa aktiviteter som intervention inom arbetsterapi. Behovet finns eftersom en del av arbetsterapeuters professionella identitet förändras när kunskap om kreativa som intervention går förlorad.
Syfte	Syftet är att genom en litteraturöversikt få kunskap om hur kreativa aktiviteter används som intervention inom arbetsterapi.
Metod	En systematisk litteraturöversikt. Litteratursökningen gjordes i databaserna Psycinfo, Scopus och Pubmed samt sökning i kurslitteratur. Artiklarna kvalitetsgranskades med bedömningsprotokoll. Analysen genomfördes med inspiration av kvalitativ innehållsanalys med manifest texttolkning och kategorisering.
Resultat	Resultatet inkluderade nio artiklar som var publicerade mellan 2004 och 2018. I resultatet framkom nio kategorier som svar på frågeställning ett och resterande frågeställningar besvarades i deskriptiv text. De kreativa aktiviteter som användes mest frekvent var fotografering, trädgårdsarbete, målning, matlagning och teckning. I studien framkom det att arbetsterapeuter använder explicit och implicit metod i användandet. Kreativa aktiviteter används främst inom psykiatri men också inom områden såsom inom rehabilitering, på sjukhus, inom äldreomsorg och i individens hem.
Slutsats	Resultatet av studien indikerar att vidare forskning behövs för att öka evidens kring användandet av kreativa aktiviteter som intervention inom arbetsterapi. Detta för att kreativa aktiviteter har visat sig ha en läkande effekt på individer samt att det är ett betydelsefullt verktyg och behandlingsform för arbetsterapeuter. Men också för att säkerställa att en väsentlig del av professionen inte går förlorad.

Abstract

Thesis: 15 hp
Program: Occupational Therapy program 180 hp
Course: ARB341 Bachelor thesis in Occupational therapy
Level: First Cycle
Semester/year: St 2018
Supervisor: Lena Mårtensson Associate Professor, Ph D, Reg. Occupational Therapist
Examiner: Qarin Lood, PhD, Reg Occupational Therapist
Keyword: Occupational therapist, occupational therapy, creative activities, interventions and literature study

Background Creativity is a multi- faceted concept and most daily activities are seen as creative. It is in the human biology to be creative and to create. A creative activity in occupational therapy involves meaningful activity in which the individual uses creative skills, imagination and creativity. Creative activities have been part of the development of the profession, where handcrafts mainly were used. The authors saw a need for a literature review of the state of knowledge of creative activities as intervention in occupational therapy. The need exists because some of the occupational therapists professional identity changes when knowledge about creative activities as intervention is lost.

Aim The aim is to gain knowledge of how creative activities are used as intervention in occupational therapy through a literature review.

Method A systematic literature review. The literature review search was done in the databases Psycinfo, Scopus and Pubmed, and search in literature. The articles quality was reviewed based on assessment protocol. The analysis was conducted with inspiration from qualitative content analysis with manifest textual interpretation and categorization.

Result: The result included nine articles published between 2004 and 2018. In the result, nine categories emerged in response to question one and remaining questions were answered in descriptive text. The most creative activities used were photography, gardening, painting, cooking and drawing. The study found that occupational therapists use explicit and implicit method of use. Creative activities are used primarily in psychiatry but also in areas such as rehabilitation, hospitals, elderly care and in the home of the individual.

Conclusion The result of the study indicates that further research is needed to increase evidence of the use of creative activities as intervention in occupational therapy. This because creative activities have been shown to have a healing effects on individuals and that it is an important tool treatment for occupational therapists. But also ensure that an essential part of the profession is not lost.

Innehållsförteckning

Bakgrund	1
Syfte	7
Frågeställningar	7
Metod	7
Studiedesign	7
Litteratursökning	7
Urvalsprocess	10
Kvalitetsgranskning	10
Analys	11
Resultat	11
Diskussion	
Metoddiskussion	13
Etiska överväganden	14
Resultatdiskussion	14
Slutsats	16
Referenser	
Bilaga 1 - Artikelöversikt	20
Bilaga 2 - Kvalitetsbedömning av studier Kvalitativ metod	22
Bilaga 3- Kvalitetsbedömning av studier Kvantitativ metod	23
Bilaga 4 - Kvalitetsgranskingsöversikt	24
Bilaga 5 - Analysmatris	26

Bakgrund

Kreativitet är ett begrepp för människans förmåga att skapa något nytt och det ligger i människans biologi att vara kreativ (1,2). Begreppet kreativitet är mångfacetterat och kan komma till uttryck på olika sätt. Att laga mat eller att välja kläder på morgonen kan ses som en kreativ aktivitet. Andra aktiviteter såsom dans, vävning, keramik, skrivande och målning ses också som kreativa aktiviteter (3). Enligt Gamborg et al. (1) kan kreativitet som begrepp användas på olika sätt. Exempelvis kan människor, miljöer, tankar, lösningar och processer vara kreativa. De menar också att kreativitet är något abstrakt och ett begrepp som uttrycker personliga eller gemensamma upplevelser i aktivitetsutförande. Kreativitet som begrepp är teoretiskt medan en kreativ aktivitet är ett praktiskt utförande (1).

En kreativ aktivitet inom arbetsterapi innebär en meningsfull aktivitet där individen använder sig av kreativ kunnighet, skapande och fantasi. Individer kan tillverka olika kreationer utifrån ett specifikt material, till exempel textil, keramik och papper. De kan också vara unika processer som uppstår här och nu, till exempel upplevelse av musik, dans och skådespel (1).

När arbetsterapi uppkom i början av 1900-talet i Sverige, USA och Storbritannien användes kreativa aktiviteter som en behandlingsform i arbetet med institutionaliserade personer med psykisk ohälsa, krigsveteraner, fysiskt funktionsnedsatta och äldre individer (1,4). Behandlingsformen grundade sig på tanken att kreativitet skapar välmående. Syftet var främst att få individer att uttrycka sina känslor, utöka sin förmåga till lärande och öka sin självkänedom, men också att förhindra individen att hänge sig åt sysslolöshet och apati. Då var aktiviteterna fokuserade på själva görandet (*doing*) vilket innebar aktiviteter med ett tydligt syfte och mål (3,6). De skulle hålla individerna sysselsatta och skapa meningsfullhet, och aktiviteterna var från början förlagda till kök, tvätter, verkstäder och trädgårdar på institutioner. Med hjälp av aktivitet skulle ett aktivt liv upprätthållas med en struktur som liknade livet utanför institutionen. Så småningom utökades aktiviteterna till hantverksarbete såsom sömnad, vävning, bokbinderi, borstbindning, trä- och metallslöjd (4). Senare användes aktiviteter såsom målning, teckning, drama, musik, keramik och stickning. Dessa aktiviteter hade en rehabiliterande effekt och kunde nå en bredare patientgrupp (4) och fokuserade mer på varandet (*being*) i aktiviteten. Detta gjorde att individen fick utrymme för reflektion, upptäckande av sig själv och möjlighet att vara i nuet. Individerna kände även en tillhörighet i aktiviteterna (*belonging*), där ett socialt värde utvecklades och en känsla av att vara inkluderad i en gemenskap infann sig. Kreativa aktiviteter kan utveckla individens förmågor och talanger i blivandet (*becoming*) som kan resultera i ett förverkligande av sig själv som individ. Dessa fyra dimensioner (*doing, being, belonging och becoming*) är centrala inom arbetsterapi för att beskriva olika typer av upplevelser av mening i dagliga aktiviteter (5,6).

Numera används kreativa aktiviteter som en terapeutisk behandlingsform och Perruzza (7) beskriver det som

Genom att engagera sig i kreativa aktiviteter så genomgår man en kreativ process, en väg av upptäckanden som vägleder och möjliggör till uttryck, som i sin tur kan resultera i positiva upplevelser av hälsa och välmående. [Vår översättning] (Schmid citerad i 7, s 262)

Utifrån ett arbetsterapeutiskt perspektiv menar Wilcock (8) att människan är en aktiv varelse som har en inneboende lust att skapa och vara kreativ. För att bibehålla hälsa och välbefinnande behöver människan utföra meningsfulla aktiviteter. Syftet med kreativa aktiviteter är att individen ska få möjlighet att fyllas med lustfyllda känslor genom att fångas upp i ett så kallat flow-tillstånd som innebär att individen upplever sin egen kapacitet, sina förmågor samt förlorar uppfattning om tid och rum. Syftet med kreativa aktiviteter kan även vara att få utlopp för fantasi, kreativitet och föreställningsförmåga. Samtidigt kan det vara ett medel för problemlösning, inläring och att övervinna aktivitetsbegränsningar. De kan också vara ett värdefullt terapeutiskt redskap i en läkandeprocess såväl på individ som gruppnivå (3,6,9).

Den arbetsterapeutiska modellen The Value and Meaning in Occupations (ValMo) (10) förklarar och beskriver människors görande av kreativa aktiviteter, hur de upplevs och dess komplexitet. Utgångspunkten för ValMo är att mening med livet skapas genom de individuella upplevelserna av värde i anknytning med aktivitet. Modellen bygger på tre värdetriader för att förklara hur fenomenet aktivitet är uppbyggt. Dessa tre triader är aktivitetstriad, värdetriad och perspektivtriad. Aktivitetstriaden syftar till själva aktiviteten som utförs av individen, medan värdetriaden syftar till belöningen som en aktivitet ger, där upplevelsen av glädje att skapa och vara kreativ är det främsta kännetecknet. När självbelönande aktiviteter utförs hamnar individen i ett flow, där tid och rum glöms bort, vilket kan ske vid utförande av kreativa aktiviteter. Perspektivtriaden innefattar tre tidsperspektiv (*makro, meso och mikro*) av aktivitet. Makroperspektivet innefattar en individs aktivitetsmönster utifrån ett livsperspektiv. Mesoperspektivet betecknar enskilda vardagliga aktiviteter vilka består av många olika handlingar och där varje handling ger ett konkret värde, exempel att måla en tavla. Mikroperspektivet innebär en detaljerad nivå som till exempel ett grepp om en pensel. Dessa tre värdetriader är kopplade till varandra och de kan ge en djupare förklaring kring hur bland annat kreativa aktiviteter kan upplevas och beskrivas av en individ. Den kreativa aktiviteten som utförs i sig har en belönande egenskap, och den är en del av en individs liv på mikro, meso och makronivå, där kreativa aktiviteter kan innefatta flertalet aktiviteter såsom att tillaga maträtt, måla, välja kläder och till en hel repertoar av aktiviteter genom livet (10).

Litteraturen visar att kreativitet är ett mångfacetterat begrepp och är en del av människans biologi och hennes behov av att skapa och vara kreativ. Därmed inbegriper kreativitet en stor del av en individs liv. Litteraturen visar även att kreativa aktiviteter varit en central del inom arbetsterapi genom historien. Tidigare studier (11,12) visar att kreativa aktiviteter spelar stor roll i individers liv i att kunna acceptera sin sjukdom, öka sin självkänsla och ge hopp om framtiden. Dessa studier indikerar att kreativa aktiviteter som mål och medel behövs inom arbetsterapi. Kreativa aktiviteter är ett unikt verktyg inom arbetsterapi som kan relateras till lekaktiviteter till skillnad mot andra interventioner såsom förskrivning av hjälpmedel och bostadsanpassning (10). Eftersom forskning och evidens är begränsad inom området arbetsterapi finns det ett behov av en översikt över kunskapsläget (7,13). Behovet finns eftersom en del av arbetsterapeuters professionella identitet förändras när kunskap om kreativa aktiviteter som intervention går förlorad.

Syfte

Syftet är att genom en litteraturöversikt få kunskap om kreativa aktiviteter som intervention inom arbetsterapi.

Frågeställningar

1. Vilka kreativa aktiviteter används som intervention?
2. Varför används de?
3. Vilket är det terapeutiska syftet?
4. I vilket sammanhang används de?

Metod

Studiedesign

Till föreliggande studie valdes systematisk litteraturöversikt (systematic review) som metod utifrån Forsberg och Wengström (14). Systematisk litteraturöversikt innebär att systematiskt söka litteratur, välja ut artiklar, kritiskt granska, analysera, diskutera resultat och göra en sammanställning av forskning inom ämnesområdet (14). Metoden valdes för att få en översikt av relevant litteratur utifrån syftet.

Litteratursökning

För litteratursökning som genomfördes vecka 12 år 2018 användes databaserna Psycinfo, Scopus och Pubmed. Sökorden som användes var: "Occupational therapy" AND "creative activities", "Occupational therapy" AND "creative activities as intervention", "Occupational therapy" AND "creative therapy", "Occupational therapy" AND "art therapy", "Occupational therapy" AND "craft making", "Occupational therapy" AND "crafts" och "Occupational

therapy” AND “creative activities as treatment”. Sökbegränsningarna var artiklar och årsintervall 2004-2018. För ytterligare material till studien söktes artiklar i relevant kurslitteratur och två artiklar från Kreativitet i arbetsterapi (1) lades till.

En första sökning på artiklar 2008-2018 gav sju artiklar vilket ansågs för få för studien. För att få ett större kunskapsunderlag utökades sökningen till att gälla 2004-2018.

Inklusionskriterierna vid litteratursökningen var att huvudförfattaren till artiklarna skulle vara en arbetsterapeut för att säkerställa att kreativa aktiviteter används som intervention. Artiklarna skulle innehålla en eller flera kreativa aktiviteter som intervention och ledas av en eller flera arbetsterapeuter. Artiklarna skulle vara publicerade mellan år 2004 och 2018 samt vara tillgängliga i fulltext på svenska eller engelska för studenter vid Göteborgs universitet.

Exklusionskriterier vid litteratursökningen var litteraturstudier, artiklar som var avgiftsbelagda och artiklar som endast hade ett patientperspektiv som utvärderade patienters upplevelser kring kreativa aktiviteter. I tabell 1-3 redovisas resultat av databassökningen.

Tabell 1. Redovisning av antalet träffar i Psycinfo.

Databas Psycinfo						
Datum	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Relevanta abstract	Granskade artiklar	Valda Artiklar
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities	Artikel och 2004-2018	45	13	7	4
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities as intervention	Artikel och 2004-2018	8	4	4	3
2018-03-30	Occupational therapy AND creative therapy	Artikel och 2004-2018	112	19	9	4
2018-03-30	Occupational therapy AND art therapy	Artikel och 2004-2018	317	13	2	0
2018-03-30	Occupational therapy AND craft making	Artikel och 2004-2018	4	1	1	1
2018-03-30	Occupational therapy AND crafts	Artikel och 2004-2018	13	2	2	2
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities as treatment	Artikel och 2004-2018	7	3	3	3
	Summa:		506	55	28	17
	Summa efter att dubletter och tripletter tagits bort:					4

Tabell 2. Redovisning av antalet träffar i Scopus.

Databas Scopus						
Datum	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Relevanta abstract	Granskade artiklar	Valda Artiklar
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities	Artikel och 2004-2018	58	6	6	2
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities as intervention	Artikel och 2004-2018	13	3	3	3
2018-03-30	Occupational therapy AND creative therapy	Artikel och 2004-2018	130	5	5	2
2018-03-30	Occupational therapy AND art therapy	Artikel och 2004-2018	234	14	4	2
2018-03-30	Occupational therapy AND craft making	Artikel och 2004-2018	5	2	2	1
2018-04-01	Occupational therapy AND crafts	Artikel och 2004-2018	34	3	3	3
2018-04-01	Occupational therapy AND creative activities as treatment	Artikel och 2004-2018	12	3	3	1
	Summa:		486	36	26	14
	Summa efter att dubletter och tripletter tagits bort:					3

Tabell 3. Redovisning över antalet träffar i Pubmed.

Databas Pubmed						
Datum	Sökord	Begränsningar	Antal träffar	Relevanta abstract	Granskade artiklar	Valda Artiklar
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities	Artikel och	26	11	7	1

		2004-2018				
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities as intervention	Artikel och 2004-2018	16	8	3	1
2018-03-30	occupational therapy AND creative therapy	Artikel och 2004-2018	72	15	5	1
2018-03-30	occupational therapy AND art therapy	Artikel och 2004-2018	223	18	8	1
2018-03-30	Occupational therapy AND craft making	Artikel och 2004-2018	4	2	1	1
2018-03-30	Occupational therapy AND crafts	Artikel och 2004-2018	16	5	1	1
2018-03-30	Occupational therapy AND creative activities as treatment	Artikel och 2004-2018	26	7	2	1
	Summa:		357	68	27	7
	Summa efter att dubletter och tripletter tagits bort:					1

Urvalsprocess

Urvalsprocessen genomfördes genom sökning i databaserna Psycinfo, Pubmed och Scopus som resulterade i *antal träffar* som blev 1349. Därefter identifierades de relevanta artiklar baserade på abstract utefter titel, abstract, syfte och keywords. Artiklarna granskades ytterligare för att avgöra vilka artiklar som föll inom inklusionskriterierna. Det framkom dubletter och tripletter och när dessa tagits bort återstod det sju *valda artiklar* (15-21) som sedan granskades i detalj. Sju artiklar ansågs för få till antal och därför gjordes sökning i kurslitteratur (1) och två artiklar (22,23) lades till. Slutligen innefattade studien nio artiklar (15-23) (se bilaga 1) och dessa skrevs ut.

Kvalitetsgranskning

Artiklarna lästes igen för att sedan kvalitetsgranskas enligt bedömningsprotokoll för studier med kvantitativ och kvalitativ metod (14,24) (se bilaga 2 och 3). Fem artiklar kvalitetsgranskades utifrån kvalitativ bedömningsmall och fyra artiklar kvalitetsgranskades utifrån kvantitativ bedömningsmall med relevanta frågor (24). Varje fråga kunde besvaras med ett ja, nej eller vet inte-svar och varje fråga som fick ett ja-svar tilldelades 1 poäng. Av

de nio artiklar som inkluderats i studien var det enbart en artikel (18) som fick kvalitetsgrad 1, det vill säga högsta kvalitetsgraden. Fyra artiklar fick kvalitetsgrad 3 (15,19-20,22) en artikel fick kvalitetsgrad 4 (23) och tre artiklar fick kvalitetsgrad 5 (16,17,21) det vill säga lägsta kvalitetsgraden. Artiklarna inkluderades trots låg kvalitetsgrad eftersom bedömningsmallen för kvantitativ granskning var avsedd för RCT-studier. Det gav låga poäng eftersom de kvantitativa artiklarna inte var avsedda att mäta olika interventioner, såsom RCT-studier gör. En kommentar skrevs som förklaring till varje artikel kring kvalitetsgranskningen (se bilaga 4).

Analys

Med inspiration från kvalitativ innehållsanalys användes kategorisering och manifest texttolkning för att genomföra analysen samt en induktiv ansats (14,25). Manifest texttolkning innebär att tolka det textnära och uppenbara innehållet (25). Med induktiv ansats menas att utgå från empirisk fakta för att sedan dra slutsatser (14). Artiklarna lästes återigen för att kunna svara på de fyra frågeställningarna: 1) *Vilka kreativa aktiviteter används* 2) *Varför används de?* 3) *Vilket är det terapeutiska syftet?* 4) *I vilket sammanhang används de?* Därefter skrev författarna varsin analysmatris med syftet att inte bli påverkade av varandras analys. Analysmatriserna innehöll texttolkning av artiklarnas svar på frågeställningarna. Sedan delades analysmatriserna sinsemellan för att kunna jämföra, beskriva och identifiera skillnader och likheter mellan varandras texttolkningar. Slutligen sammanställdes analysmatriserna till en gemensam matris (se bilaga 5). Därefter gjordes kategorisering utifrån frågeställning ett, *vilka kreativa aktiviteter som används som intervention* utifrån likheter och skillnader i utförande och materialanvändning. Kategorisering gjordes för att flertalet av de aktiviteter som framkom var liknande och få en struktur över den nya kunskapen. En tabell över kategorisering gjordes för att få en bättre överblick och över vilka kreativa aktiviteter som används. Kategorisering gjordes genom att alla de kreativa aktiviteter som framkom i artiklarna skrevs upp på en whiteboardtavla. Sedan kunde likheter mellan de olika kreativa aktiviteterna urskiljas och dessa grupperades in i kategorier. Sedan gjordes en manifest texttolkning utifrån frågeställningarna två, tre och fyra. Frågeställning två handlar om vilken specifik kreativ aktivitet som använts medan frågeställning tre handlar om vad det bakomliggande syftet med den valda kreativa aktiviteten var. Samt att frågeställning fyra handlar om inom vilka verksamheter används dessa kreativa aktiviteter. Utifrån svaren som framkom till frågeställningarna två och tre kunde författarna sammankoppla dessa med de arbetsterapeutiska metoderna explicit och implicit enligt Eklund (26).

Resultat

Den kvalitativa analysen resulterade i nio kategorier baserade på kreativa aktiviteter som används inom arbetsterapi. Kategorierna innefattade: bildterapi, hantverk, handarbete,

kulturella aktiviteter, djur och natur, köksaktiviteter, tekniska aktiviteter, pyssel samt övriga aktiviteter, se tabell 4.

Tabell 4. Redovisning av vilka kreativa aktiviteter som används inom arbetsterapi.

Bildterapi (15-18, 20-23)	Måla, rita, färglägga, göra collage, The Tree Theme Method (TTM) och glasmålning.
Hantverk (15,17,19,21,22) (Hantverk som utförs med händerna med grövre material)	Keramik, smykestillverkning, ljusstillverkning, träslöjd, tvåltillverkning, skulptera och tryckteknik.
Handarbete (15,19-22) (Handarbete som utförs med händerna med textil)	Göra vänskapsarmband, vävning, sömnad, broderi, lapptäcketillverkning och stickning.
Kulturella aktiviteter (15,17,21)	Museibesök, kreativt skrivande, dans, teater, sjunga.
Djur och natur (15,17,21,22)	Djurterapi, promenad, trädgårdsskötsel och blomsterarrangemang.
Köksaktiviteter (15,17,21)	Matlagning och bakning.
Tekniska aktiviteter (15,17,21)	Fotografering och dataspel.
Pyssel (19,21) (Lättare finmotoriskt arbete)	Origami, göra vykort, papier maché och kalligrafi.
Övriga aktiviteter (15,21)	Lek, kortspel, högläsning och läsa.

I litteraturen framgick att arbetsterapeuter använder kreativa aktiviteter som intervention främst inom psykiatri och de vanligaste aktiviteterna som används är bildterapi, hantverk, djur och natur samt handarbete (15-23). Kreativa aktiviteter används också inom området rehabilitering och främst inom somatisk rehabilitering där aktiviteter såsom hantverk, djur och natur samt bildterapi används (17,23). På sjukhus och inom äldreomsorgen används hantverk, bildterapi och handarbete (17,21,22). Kreativa aktiviteter används i arbetet med personer som har aktivitetsbegränsningar såsom somatisk sjukdom, fysisk skada, neuropsykiatriska sjukdomar, psykiska sjukdomar, kognitiv nedsättning, smärta, multisjukdomar och

drogmissbruk (15). Kreativa aktiviteter används också inom primärvård, privata sektorn, daglig verksamhet och i individens hem (16,17,21).

Utifrån litteraturen används kreativa aktiviteter med två syften och kan relateras till Eklunds (26) indelning i *implicit* och *explicit metod*. Den explicita metoden ger svar på frågan om *varför används kreativa aktiviteter som intervention?* Den implicita metoden ger svar på frågan *i vilket terapeutiskt syfte används de?*

Kreativa aktiviteter utifrån den *explicita metoden* kan vara att individen får utföra köksaktiviteter såsom matlagning med syfte att lära sig att laga mat samt att avsluta aktiviteten (15,16,17,21,26). Det kan även sammankopplas med kulturella aktiviteter som att dansa och tekniska aktiviteter som att fotografera (15,17,21). De kan även användas som ett medel i behandling där individen får skapa och producera något samt för att utveckla sina färdigheter i den specifika aktiviteten såsom inom sömnad och måleri (15,21,20,22,23). De möjliggör för individen att utforska fritidsintressen för att kunna tillägna sig dessa (21).

Kreativa aktiviteter utifrån den *implicita metoden* kan innebära att individen tränar på en eller flera delkomponenter av den aktuella kreativa aktiviteten där syftet är mer underliggande (26). Det kan även vara att kreativa aktiviteter används som ett verktyg för att starta en rehabiliteringsprocess och för fortsatt motivation i behandling samt som ett redskap i gruppbehandling (15,17,21-23). De kan ha en läkande effekt där individen kan komma i kontakt med känslor, tankar och frågor som kan vara svåra att uttrycka på annat sätt samt känna acceptans inför negativa känslor och det egna jaget (16,18,19,21,23). De kan även medföra till en personlig utveckling där individens självuppfattning och självbild stärks (15,16,18-20,22). De kan även möjliggöra för individen att strukturera tid, öka förmågan till problemlösning, utveckla copingstrategier och skapa ett flowtillstånd (15,16,20-23). Individen kan också lära sig att bemästra miljön den befinner sig i (21).

Kreativa aktiviteter utifrån den *implicita metoden* blir ett hjälpmedel för att kunna hålla igång en konversation och ökar förståelsen för känslomässiga reaktioner och relationer (16,18,26). De förbättrar relationella förmågor och uppmuntrar till interaktion där individen utvecklar självförtroende i förmågan att kommunicera med andra (15,16,18,21). I utförandet av kreativa aktiviteter så stärks individens upplevelse av glädje, välbefinnande och självkänsla samt ökar individens livskvalité (15,16). Individen får tillfälle att fördjupa sig i sin verbala livsberättelse, återspegla sitt liv och samordna svåra livshändelser (16,18). Kreativa aktiviteter ger en känsla av att kunna genomföra något där individen utsätts för risktagande i stunden och kan komma kontakt med sin egen roll och identitet (20,22). De kan även användas som ett medel för individen att övervinna aktivitetsbegränsningar, öka aktivitetsutförande och möjliggöra för individen att kunna göra olika val (15). De bidrar också till att utveckla funktionella funktioner hos individen (21).

Diskussion

Metoddiskussion

Valet av studiedesign ansågs lämpligt utifrån syftet med att få en översikt över kreativa aktiviteter som intervention inom arbetsterapi. Ett alternativ ansats skulle kunna varit en kvalitativ intervjustudie med arbetsterapeuter som arbetar med kreativa aktiviteter som intervention. Då hade kanske en mer fördjupad bild av arbetsterapeuter som arbetar med kreativa aktiviteter som intervention getts. Dock ville författarna ha en översikt över kreativa aktiviteter därför ansågs en litteraturöversikt vara lämplig. Litteraturöversikten är även lämplig i ett första steg för att öka kunskaperna kring kreativa aktiviteter då den kan ligga till grund för fortsatt forskning för till exempel för blivande arbetsterapeutstudenter. Förslagsvis skulle framtida forskning kunna undersöka kring arbetsterapeuters uppfattning av kreativa aktiviteter inom Göteborgs stad.

Tillämplighet säkrades genom att författarna valde årtal mellan 2004 och 2018 samt att söka i kurslitteratur efter artiklar där en större variationsrikedom blev. Valet av att fokusera på tre databaser kan innebära en begränsning av information men bedömningen gjordes att dessa var relevanta utifrån ett arbetsterapeutiskt perspektiv. Detta gör att studien kan ha mindre trovärdighet eftersom eventuella artiklar kan ha förbisetts (27).

Processen försvårades i och med att kreativa aktiviteter är ett komplext fenomen. Kreativitet i sig är mångfacetterat och ett begrepp med många olika betydelser och definitioner. Kreativa aktiviteter som sökord är därför svårt då det kan finnas olika sätt att definiera kreativa aktiviteter. Detta gjorde kanske att flera artiklar missades, då andra sökord hade behövts för fler artiklar. Relevanta artiklar kan ha missats på grund av att det valdes för många inklusionskriterier vid sökningen. Färre inklusionskriterier hade möjligtvis gett fler sökträffar. Kvalitetsgranskningen gjordes med bedömningsprotokoll med specifika frågor för kvalitativ och kvantitativ metod. Dock så fick de inkluderade artiklarna i studien låg kvalitet som kan medföra att studien är mindre trovärdig. Men artiklarna inkluderades ändå på grund av att bedömningsprotokollet inte innehöll relevanta frågor för granskning. Annat bedömningsprotokoll hade kunnat använts, och därmed gett artiklarna högre kvalitet.

Fördelarna med innehållsanalys var att metoden gav inspiration och att den passade syftet. Risker med att använda innehållsanalys är att helheten kan ha tappats bort och att det blir en för detaljerad texttolkning.

Noggrannhet säkrades genom att sökningen gjordes på ett systematiskt sätt med att följa en vetenskaplig metod och dess steg, med databassökning, urvalsprocess, kvalitetsgranskning, analys, resultatredovisning, metoddiskussion och resultatdiskussion. Den säkrades även genom att författarna reflekterade och skrev anteckningar under arbetets gång (27).

Resultatet *överensstämmer* med att kreativitet är komplext och att de används inom psykiatri i större utsträckning. Val av informationsinsamlande och metodansats bedöms vara *rimlig* då syftet var att få en översikt över litteraturen (27).

Etiska överväganden

Författarna till föreliggande studie såg svårigheten och utmaningen i att förhålla sig objektiv till kunskap. Den egna förförståelsen var oftast sammanflätad med den egna individen. Men genom att följa de regler som finns uppsatta för hur vetenskaplig litteraturöversikt ska bedrivas har författarna strävat efter att inte ha påverkat studien genom egen förförståelse. Det fanns även en risk i att analysera material som redan blivit analyserat eftersom tolkningen har gått flera led vilket kan leda till feltolkning. Denna litteraturöversikt kan bidra till att kunskapen kring kreativa aktiviteter inom arbetsterapi ökar därav anses nyttan överväga riskerna.

Resultatdiskussion

När litteraturöversikten genomförts framkom det att kreativa aktiviteter kan variera i antal och vara ett flertal. Kreativa aktiviteter används främst inom psykiatri, men också inom fler områden såsom äldreomsorg, primärvård och på sjukhus. Arbetsterapeuter använder både explicit och implicit metod i användandet av kreativa aktiviteter som intervention.

De kreativa aktiviteter som används i dagsläget är ett flertal och kan variera mellan bildterapi och trädgårdsskötsel till handarbete och hantverk. Det visar på, som nämnts i bakgrunden, att kreativitet är ett brett begrepp som rymmer olika slags kreativa aktiviteter (1). De vanligaste kreativa aktiviteter som nämns i litteraturen är bildterapi, köksaktiviteter, hantverk samt djur och natur (15-23). Det visar att de aktiviteter som användes inom arbetsterapi när professionen utvecklades såsom målning, matlagning och trädgårdsskötsel är fortfarande en del av arbetsterapi och verkar än idag som terapeutisk behandlingsform (4). Wilcock (8) menar att människan i grunden är en kreativ varelse med behov av att uttrycka sig kreativt och att skapa. Kreativitet är således en betydande del i en människas liv. Perruzza (7) påvisar vikten av att bli medveten om värdet av kreativa aktiviteter samt att göra de till en del i sitt dagliga liv kan vara ett sätt att hantera negativa livshändelser. Detta visar även resultatet i studien på vilket bekräftar att kreativa aktiviteter är en väsentlig behandlingsform att använda sig av som arbetsterapeut. Den arbetsterapeutiska modellen ValMo beskriver även hur lekaktiviteter är en del av en individs liv, från barndom till att vara vuxen. I lekaktivitet skapar individen sin egen upplevelse om sin miljö vilket i sin tur leder till personlig utveckling (10). Resultatet visar att personlig utveckling är ett av de implicita metoderna som arbetsterapeuten använder sig av vilket befäster idén att lek och kreativa aktiviteter är en nödvändig del inom området arbetsterapi.

Litteraturöversikten visade att det fanns ett samband mellan inom vilka sammanhang kreativa aktiviteter har använts och används idag. Kreativa aktiviteter var en del av arbetsterapins utveckling och användes bland annat i arbetet med individer med psykisk ohälsa och de som är äldre (4,6,15-23). Resultatet visade att kreativa aktiviteter fortfarande används som intervention både inom psykiatrin och äldreomsorgen (15-23). Det kan tolkas som att dessa sammanhang inom arbetsterapi är där kreativa aktiviteter är mest förekommande och där behovet av kreativa aktiviteter som intervention är större än inom andra områden. Det kan också tolkas som att utökningen av kreativa aktiviteter inom fler områden har avstannat och begränsats till psykiatrin och äldreomsorg. Men resultatet visade även att kreativa aktiviteter används inom fler områden såsom på sjukhus, inom rehabilitering, inom privata sektorn, inom primärvård, på daglig verksamhet och i individens hem (15-17,21-23). Eftersom individen har ett inneboende behov av att skapa samt att uttrycka sig kreativt för att må bra så visade föreliggande litteraturöversikt att kreativa aktiviteter som intervention behövs inom alla områden där individer är i behov av rehabilitering (2). Enligt etiska koden för arbetsterapeuter kan individen påverka sin hälsa och delaktighet genom att delta i kreativa aktiviteter tillsammans med andra. Detta visar även resultatet i de inkluderade artiklarna där individerna får möjlighet att på olika sätt påverka sin hälsa och sitt välmående (15-23,28).

Resultatet visade att kreativa aktiviteter kan lära individen att *bemästra miljön den befinner sig i* och *kunna strukturera tid och vardag* (21). Det går i linje med den arbetsterapeutiska modellen Canadian Model of occupational performance and engagement (CMOP-E) (29) där fokus ligger på att individen samverkar med miljön för att kunna utföra kreativa aktiviteter. Individen ses som andlig och har en själslig dimension som påverkar upplevelsen av kreativ aktivitet. Det själsliga beskrivs som kärnan och drivkraften hos individen av att välja vilka kreativa aktiviteter som ska utföras. Det själsliga kan sammankopplas med resultaten där individen får *fördjupa sig i sin verbala livsberättelse* och *komma i kontakt med känslor, tankar och frågor som kan vara svåra att uttrycka på annat sätt* (18,23). Utifrån ett individperspektiv kan kreativa aktiviteter lära individen att *utveckla copingstrategier, förbättra sina relationella förmågor* och *övertvinna aktivitetsbegränsningar*. CMOP-E förespråkar att kreativa aktiviteter ger mening till livet, kan vara avgörande för hälsa och välbefinnande vilket också resultatet visar att kreativa aktiviteter kan ge (15,16,18,21,29).

Resultatet visade att arbetsterapeuten använder sig av två metoder i användandet av kreativa aktiviteter som intervention. Dessa två metoder är implicit och explicit metod vilket även CMOP-E refererar till (29). Implicita och explicita metoder kan medföra en typ av aktivitetsvärde (occupational value) och kan skapa betydelse för den enskilda individen. Aktivitetsvärde innebär att individen upplever ett värde i den aktiviteten som utförs (25). De implicita och explicita metoder som framkom i resultatet ger en form av aktivitetsvärde för individen. Det kan kopplas till den arbetsterapeutiska modellen ValMo och dess tre värdetriader som fokuserar på att individen ska uppleva och känna ett värde i aktiviteten som utförs (10). De kreativa aktiviteter som framkom i resultatet kan tolkas och användas i det

dagliga livet såsom matlagning och bakning men även fritidsaktiviteter såsom att gå på museum och dansa (15,17,21,26).

Resultatet visade att fler uttömmande och innehållsrika svar kunde ges utifrån den implicita metoden och den tredje frågeställningen. Det kan tolkas som att arbetsterapeuter främst arbetar utifrån en implicit metod i användandet av kreativa aktiviteter som intervention. Enligt Eklund (6) är de explicita metoderna själva kärnan inom rehabilitering och behandling inom den rådande arbetsterapin. Troligtvis för att genom explicit metod är det enklare att förklara och identifiera arbetsterapi. De implicita metoderna har varit mindre i fokus de senaste årtiondena vilket kan ge en förklaring till varför forskning och evidens är begränsad inom området kreativa aktiviteter (7,13).

Slutligen visar resultatet att kreativa aktiviteter har ett flertal målsättningar såsom ökad problemlösning, självkänsla, relationella förmågor samt strukturering och planering av tid och kan appliceras på diverse aktivitetsbegränsningar (15-23). Hasselkus (9) menar att kreativa aktiviteter har en läkande effekt och kan skapa välmående hos individer. Kreativa aktiviteter användes från början som ett verktyg för att både läka individer men också som ett syfte att läka det framväxande industrialiserade samhället (30). Kreativa aktiviteter som medel verkar således på olika nivåer såsom individ, grupp- och samhällsnivå och kan därmed ses som att de behövs inom de flesta områden där arbetsterapeuter möter individer med aktivitetsbegränsningar.

Slutsats

Kreativa aktiviteter är ett verktyg inom arbetsterapi och varit en del av professionens utveckling samt att det är en behandlingsform med flertalet terapeutiska syften. Studien har visat att kreativa aktiviteter kan innefatta olika uttryck såsom målning, fotografering, matlagning och trädgårdsskötsel. Kreativa aktiviteter används främst inom psykiatri men även inom andra områden såsom på sjukhus, inom rehabilitering och äldreomsorg. Föreliggande studie tillför en översikt över kunskapsläget kring kreativa aktiviteter inom arbetsterapi. Resultatet indikerar att vidare forskning behövs för att öka evidens kring användandet av kreativa aktiviteter som intervention. Detta för att kreativa aktiviteter har visat sig ha en läkande effekt på individer samt är ett betydelsefullt verktyg och behandlingsform för arbetsterapeuter. Men också för att säkerställa att en väsentlig del av professionen inte går förlorad.

Referenser

1. Gamborg G, Madsen J, Winther Hansen B, editors. Kreativitet i arbetsterapi. 1 uppl. Lund: Studentlitteratur; 2016.
2. Csikszentmihalyi M. Flow: Den optimala upplevelsens psykologi. Stockholm: Natur kultur akademiska; 2016.
3. Creek J. Occupational Therapy and Mental Health. Edinburgh: Churchill Livingstone; 2008.
4. Evertsson L. Välfärdspolitik och kvinnoyrken. Organisation, välfärdsstat och professionaliseringens villkor. Avhandling. Umeå; Umeå universitet; 2002.
5. Wilcock, A.A Reflections on doing, being and becoming. Canadian journal of occupational therapy. 1998; (65): 248-256.
6. Eklund M, Gunnarsson B, Leufstadius C, editors. Aktivitet & relation: mål och medel inom psykosocial rehabilitering. 1 uppl. Lund: Studentlitteratur; 2010.
7. Perruzza N, Kinsella EA. Creative arts occupations in therapeutic practice: a review of the literature. British Journal of Occupational Therapy. 2010; 73(6): 261–268.
8. Wilcock AA. An occupational perspective of health. Thorofare: Slack; 2006.
9. Hasselkus BR. The meaning of everyday occupation. Thorofare: Slack; 2002.
10. Erlandsson L, Persson D. ValMo-modellen: ett redskap för aktivitetsbaserad arbetsterapi. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur; 2014.
11. Argentzell E, Håkansson C, Eklund M. Experience of meaning in everyday occupations among unemployed people with severe mental illness. Scandinavian journal of occupational therapy. 2010; (19); 49-58.
12. Reynolds F, Vivat B, Prior S. Women's experiences of increasing subjective well-being in CFS/ME through leisure-based arts and crafts activities: A qualitative study. Disability and rehabilitation. 2008; (30); 1279-1288.
13. Perrin T. Don't despise the fluffy bunny: a reflection from practice. British Journal of Occupational Therapy. 2001; (64): 129-134.
14. Forsberg C, Wengström Y. Att göra systematiska litteraturstudier: värdering, analys och presentation av omvårdnadsforskning. 4. rev. utg. Stockholm: Natur & kultur; 2016.

15. Müllersdorf M, Ivarsson AB. What, Why, How - Creative activities in occupational therapy practice in Sweden. *Occup Ther Int.* 2016 Dec;23(4): 369-378.
16. Blomdahl C, Gunnarsson BA. Art therapy for patients with depression: expert opinions on its main aspects for clinical practice. *Journal of mental health*, 2016 jul; 527-535.
17. Müllersdorf M, Ivarsson A. Use of creative activities in occupational therapy practice in Sweden. *Occup Ther Int.* 2012 Sep;19(3):127-34.
18. Gunnarsson AB, Jansson J-Å, Pettersson K, Eklund M. Occupational therapists' perception of the Tree Theme Method as an intervention in Psychosocial Occupational Therapy. *Occup Ther in Mental health.* 2011 Feb;(18): 36-49.
19. Harris E . The meanings of craft to an occupational therapist. *Occup ther journal.* 2008 Feb; (55): 133-142.
20. Griffiths S. The experience of creative activity as a treatment medium. *Journal of Mental Health.* 2008; 17(1):49-63.
21. Griffiths S, Corr S. The use of creative activities with people with mental health problems: A survey of occupational therapists. *British Journal of occupational therapy.* 2007 March; 70(3):107-114.
22. La cour K, Josephsson S, Luborsky M. Creating connections to life during life-threatening illness: Creative activity experienced by elderly people and occupational therapist. *Scand J occup Ther.* 2005; 12(3): 98-109.
23. Schmid T. Meanings or creativity within occupational therapy practice. *Australian Association of occup ther.* 2004; feb (51): 80-88.
24. Willman A, editor. *Evidensbaserad omvårdnad: en bro mellan forskning och klinisk verksamhet.* 4., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur; 2016.
25. Höglund-Nielsen B, Granskär M, editors. *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård.* 3:e upplagan. Lund: Studentlitteratur; 2017.
26. Eklund M. Explicit and Implicit Methods in Psychosocial Occupational Therapy. *Occupational therapy in mental health.* (2008); 18 (2): 3-15.
27. Tebelius U, Patel R, editors. *Grundbok i forskningsmetodik: kvalitativt och kvantitativt.* Lund: Studentlitteratur; 1987.
28. *Etisk kod för arbetsterapeuter antagen av Förbundet Sveriges Arbetsterapeuters fullmäktige 1992 och reviderad 1998.* Enskede: TPB; 2003.

29. Cole MB, Tufano R. Applied theories in occupational therapy: a practical approach. Thorofare: Slack; 2008.
30. Breines E. Occupational therapy activities from clay to computers: theory and practice. Philadelphia: F.A. Davis Co; 199

Bilaga 1

Artikelöversikt:

Artikel	Titel	Syfte	År och land	Studie-design	Antal deltagare
(15)	<i>"What, why, how – Creative Activities in Occupational Therapy Practice in Sweden"</i>	Syftet var att bättre förstå hur arbetsterapeuter använder kreativa aktiviteter praktiskt.	År 2016, Sverige.	Kvantitativ design.	198 arbetsterapeuter svarade på enkätstudien.
(16)	<i>"Art therapy for patients with depression: expert opinions in its main aspects for clinical practice"</i>	Syftet med studien var att undersöka vilka experter som anser vara det viktigaste aspekterna av bildterapi i klinisk praxis för patienter med patienter.	År 2016, Sverige.	Kvantitativ design.	18 arbetsterapeuter svarade på enkätstudien.
(17)	<i>"Use of creative activities in occupational therapy practice in Sweden"</i>	Syftet med studien var att diskutera förekomsten av kreativa aktiviteter inom arbetsterapi i Sverige och hur ofta svenska arbetsterapeuter använder kreativa aktiviteter som intervention.	År 2012, Sverige.	Kvantitativ design.	1867 arbetsterapeuter.
(18)	<i>" Occupational therapists perception of the Tree Theme Method as an intervention in Psychosocial occupational therapy"</i>	Studien undersökte hur arbetsterapeuter upplever utnyttjandet av träd metoden, ett ingrepp baserat på kreativa aktiviteter och livshistoria och framställning.	År 2011, Sverige.	Kvalitativ design.	9 arbetsterapeuter.
(19)	<i>" The meanings of craft to an occupational Therapist"</i>	Studien syftade till att klargöra betydelsen av hantverk i dagsläget genom att få en djup förståelse för dess innebörd.	År 2008, Australien	Kvalitativ design.	1 arbetsterapeut.
(20)	<i>"The experience of creative activity as a treatment medium"</i>	Syftet var att utforska nyttjandet av kreativa aktiviteter som används som ett behandlingsverktyg av arbetsterapeuter för människor med psykiska problem.	År 2008, England.	Kvalitativ design.	4 arbetsterapeuter.
(21)	<i>"The use of creative activities with people with mental health problems: a survey of Occupational therapist"</i>	Syftet var att identifiera och kartlägga hur kreativa aktiviteter används i praxis.	År 2007, England.	Kvantitativ design.	130 arbetsterapeuter svarade på enkäten.

(22)	” Creating connections to life during life-threatening illness: Creative activity experienced by elderly people and occupational therapists”	Syftet var att upptäcka och karakterisera komponenter av engagemang i kreativ aktivitet inom arbetsterapi för äldre som hanterar livshotande sjukdom, ur både från klientens och arbetsterapeutens perspektiv.	År 2005, Sverige.	Kvalitativ design.	6 arbetsterapeuter.
(23)	” Meanings of creativity within occupational therapy practice”	Syftet var att undersöka och studera fenomenet kreativitet genom den subjektiva uppfattningen från tre arbetsterapeuter.	År 2004, Australien.	Kvalitativ design.	3 arbetsterapeuter.

Bilaga 2

Protokoll för kvalitetsbedömning av studier med kvalitativ metod.

Varje fråga kunde besvaras med ett ja, nej eller vet inte svar och varje fråga som fick ett ja-svar tilldelades den artikeln ett poäng. Antal poäng var 14 och bevisvärdet räknades ut genom att dividera antalet poäng med det totala antalet ja-svar. Kvalitetsgraderingen är en femgradig skala grad 1 90-100%, grad 2 80-89%, grad 3 70-79%, grad 4 60-69% och grad 5 50-59%.

1. Är syftet tydligt beskrivet och förståeligt?	Ja	Nej	Vet inte
2. Är kvalitativ metod lämpligt utifrån syftet?	Ja	Nej	Vet inte
3. Är urvalsmetoden noga beskriven?	Ja	Nej	Vet inte
4. Framgår det om urvalsstorleken är lämplig?	Ja	Nej	Vet inte
5. Är bortfallet beskrivet?	Ja	Nej	Vet inte
6. Beskrivs metoden för datainsamling?	Ja	Nej	Vet inte
7. Är datainsamlingen lämplig utifrån syftet?	Ja	Nej	Vet inte
8. Framgår det om det råder datamättnad?	Ja	Nej	Vet inte
9. Är dataanalysen tydligt beskriven?	Ja	Nej	Vet inte
10. Har tillförlitligheten av analysen undersökts?	Ja	Nej	Vet inte
11. Är resultatet logiskt och begripligt?	Ja	Nej	Vet inte
12. Har resultaten klinisk relevans?	Ja	Nej	Vet inte
13. Diskuteras risker för bias?	Ja	Nej	Vet inte
14. Framgår det tydligt vad studiens resultat var?	Ja	Nej	Vet inte

Kommentar:

Totalt antal poäng:

Bevisvärde:

Utarbetad efter Willman, Stoltz och Bahtsevani (2016) och Forsberg & Wengström (2016).

Bilaga 3

Protokoll för kvalitetsbedömning av studier med kvantitativ metod.

Varje fråga kunde besvaras med ett ja, nej eller vet inte svar och varje fråga som fick ett ja-svar tilldelades den artikeln ett poäng. Antal poäng var 14 och bevisvärdet räknades ut genom att dividera antalet poäng med det totala antalet ja-svar. Kvalitetsgraderingen är en femgradig skala grad 1 90-100%, grad 2 80-89%, grad 3 70-79%, grad 4 60-69% och grad 5 50-59%.

1. Är frågeställningarna tydligt beskrivna?	Ja	Nej	Vet inte
2. Är urvals förandet beskrivet?	Ja	Nej	Vet inte
3. Representativt urval?	Ja	Nej	Vet inte
4. Lämpligt randomiserings förande?	Ja	Nej	Vet inte
5. Har man gjort en kontrollerad jämförelse?	Ja	Nej	Vet inte
6. Likvärdiga grupper vid start?	Ja	Nej	Vet inte
7. Är patienterna blindade?	Ja	Nej	Vet inte
8. Är behandlaren blindad?	Ja	Nej	Vet inte
9. Är bortfallet beskrivet?	Ja	Nej	Vet inte
10. Analyseras bortfallet?	Ja	Nej	Vet inte
11. Erhölls signifikanta skillnader?	Ja	Nej	Vet inte
12. Diskuteras validiteten?	Ja	Nej	Vet inte
13. Kan resultaten ha en klinisk betydelse?	Ja	Nej	Vet inte
14. Kan resultatet generaliseras till annan population?	Ja	Nej	Vet inte

Kommentar:

Totalt antal poäng:

Bevisvärde:

Utarbetad efter Willman, Stoltz och Bahtsevani (2016) och Forsberg & Wengström (2016).

Bilaga 4

Kvalitetsgransknings översikt:

Artikel	Författare/ Titel/År Land	Grad 1 90-100%	Grad 2 80-89%	Grad 3 70-79%	Grad 4 60-69%	Grad 5 50-59%	Kommentar
(15)	2016. Mullersdorf/Iv arsson. <i>What, Why, How - Creative activities in OT practice in Sweden.</i> Sverige.			Total poäng med svar ja = 11. Bevisvärde =78%			Vissa frågor för denna kvalitetsbedömning är inte relevanta eller som vi inte vet om de har tagits upp i artikeln. Då det är en kvantitativ artikel men den har inte jämfört olika interventioner, utan den har försökt få fram hur arbetsterapeuter använder kreativa aktiviteter som intervention. Men den har jämfört arbetsterapi och kreativa aktiviteter med andra länder.
(16)	2016. Blomdahl/Gun narsson. <i>Art therapy for patients with depression: expert opinions on its main aspects for clinical practice.</i> Sverige.					Totalpoän g med svar ja = 8. Bevisvärd e 57%	Vissa frågor för denna kvalitetsbedömning är inte relevanta eller som vi inte vet om de har tagits upp i artikeln. Då det är en kvantitativ artikel men den har inte jämfört olika interventioner, utan den har försökt få fram hur arbetsterapeuter använder kreativa aktiviteter som intervention.
(17)	2012. Mullersdorf/Iv arsson. <i>Use of creative activities in OT practice in Sweden.</i> Sverige.					Total poäng med svar ja = 8. Bevisvärd e = 57%	Vissa frågor för denna kvalitetsbedömning är inte relevanta eller som vi inte vet om de har tagits upp i artikeln. Då det är en kvantitativ artikel men den har inte jämfört olika interventioner, utan den har kommit fram till att kreativitet används i Sverige.
(18)	2011. Gunnarsson/Ja nsson/Petersso n/Eklund. <i>Occupational therapists' perception of the Tree Theme Method as an intervention in Psychosocial OT.</i>	Total poäng med svar ja = 14. Bevisvärd e = 100%					Detta är en kvalitativ artikel som vill undersöka arbetsterapeuters erfarenheter av Tree Theme method som intervention. Denna artikel var tydlig och det gick att svara på alla frågor utifrån kvalitetsgranskning bedömningen.

	Sverige.						
(19)	2008. Harris. <i>The meanings of craft to an OT.</i> Australien			Total poäng med svar ja = 10. Bevisvärde = 71%			Detta är en kvalitativ artikel, som vill klargöra meningen med kreativa aktiviteter. Vissa frågor kan vi inte svara på utifrån kvalitetsgranskningens bedömningen.
(20)	2008. Griffiths. <i>The experience of creative activity as a treatment medium.</i> England.			Total poäng med svar ja = 11. Bevisvärde = 78%			Kvalitativ artikel.
(21)	2007. Griffiths /Corr. <i>The use of creative activities with people with mental health problems: a survey of occupational therapists.</i> England.					Total poäng med svar ja = 8. Bevisvärde = 57%	Vissa frågor för denna kvalitetsbedömning är inte relevanta eller som vi inte vet om de har tagits upp i artikeln. Då det är en kvantitativ artikel men den har inte jämfört olika interventioner, utan den har försökt få fram hur arbetsterapeuter använder kreativa aktiviteter med psykiska sjukdomar.
(22)	2005. La cour/ Josephsson/ Luborsky. <i>Creating connections to life during life-threatening illness: Creative activity experienced by elderly people and occupational therapists.</i> Sverige.			Total poäng med svar ja = 11. Bevisvärde = 78%			Kvalitativ artikel.
(23)	2004. Schmid. <i>Meanings of creativity within occupational therapy practice.</i> Australien.				Total poäng med svar ja = 9. Bevisvärde = 64%		Kvalitativ artikel.

Bilaga 5

Analysmatris:

Artikel	Vilka kreativa aktiviteter används?	Varför används de?	Vilket är det terapeutiska syftet?	I vilket sammanhang används de?
(15)	De konkreta kreativa aktiviteterna var tex. konst och hantverk (lera, måla, träverk, bild, foto och använda annat material). Dagliga aktiviteter värderades som kreativ aktivitet tex. bakning, matlagning och specifika arbetsuppgifter som hade ett mål. De vanligaste kreativa aktiviteterna var handverksamhet (textil, keramik, läder m.m.). Olika trädgårdsarbete, lek, kortspel, musik, sång och högläsning. Gå på museum, promenader och olika sorters djurterapi och korsord.	Kreativa aktiviteter är ett medel och motivation som kan vara till hjälp för patienten att övervinna sina aktivitetsbegränsningar både fysisk, mentalt och kognitivt.	Främja patientens tänkande, känslor och görande. Att stärka patientens aktivitetsutförande och uppfattning om glädje, välmående och självkänsla. Få patienten att uttrycka sig och sätta ord på sina tankar och känslor. Att öka problemlösning, självförtroende, självbild, välmående, förmågan till att vila, relationen till andra. Interpersonell förmåga. Aktivitetsförmåga. Interaktion med andra. Förmåga att strukturera tid. Uppfattning om tid. Förmåga att producera en produkt, att minnas, att strukturera dagliga aktiviteter och att kunna göra val.	Psykiatrin, somatiken, primärvården och habilitering. Kreativa aktiviteter används i arbetet med personer som har aktivitetsbegränsningar såsom somatisk sjukdom, fysisk skada, neuropsykiatriska sjukdomar, psykiska sjukdomar, kognitiv nedsättning, smärta, multisjukdomar och drogmissbruk.
(16)	Bildterapi.	Bildterapi används för att öka patientens livskvalité i det dagliga livet.	Samordna svåra livshändelser och främjar till kommunikation, både verbalt och genom konststillverkning. Stimulerar till kreativitet, sinnena, symbolisk bearbetning av tankar och känslor. Låter patienten att hitta en förståelse för sina känslomässiga reaktioner på relationer och livshändelser. Patienten utvecklar copingstrategier, blir mer medveten och mer accepterande mot sig själv.	Psykiatrin, privata sektorn, primärvården
(17)	Kreativa aktiviteter omfattar hantverksaktiviteter med hjälp av olika material tex. textil, kartong, keramik, metall, trä, och läder.		Att använda det som ett medel i behandling i rehabiliteringsprocessen inom psykiatrin.	Sjukhus, primärvården, somatisk rehabilitering,

	Även dans, teater, bild, målning, djurterapi och trädgårdsarbete. Övriga aktiviteter är dataspel, fotografering, matlagning och bakning.			psykiatrisk rehab och rehabilitering inom stress och patienter med kronisk smärta.
(18)	Tree Theme Method (TTM) innehåller 5 sessioner där arbetsterapeuten ber patienten att måla ett symboliskt träd, med specifika teman i livet, barndomen, ungdomen, vuxen ålder och framtiden.	Träden hjälper patienten att fördjupa sig i sin verbala livsberättelse och återspegla patientens liv.	Ett hjälpmedel för att kunna ha en konversation där träden blir en symbol av patientens vardagsliv för att kunna uttrycka sina känslor och erfarenheter. Kan öka fokus med att fånga upp både positiva och negativa erfarenheter, där patienten kan se saker från ett annat perspektiv. TTM har ett reflektionssyfte där patienten får uttrycka sig mer fritt.	TTM används inom psykiatri.
(19)	Göra saker med sina händer till exempel hantverksarbete, origami, vänskapsarmband och vävning.		Kreativa aktiviteter blir ett verktyg i att organisera sitt tänkande, tillförlitligt uttryck av känslor och kunna acceptera negativa känslor. Hantverk hjälper till att utveckla kognition, självkänsla och motivation. Ett medel att arbeta personcentrerat med patienten. Hjälpa patienten att förstå sina färdigheter, talanger och att de kan "göra saker".	Psykiatri.
(20)	Målning och sömnad.	Kan göra att färdigheter utvecklas, specifikt själva aktiviteten tex. att sy och målning	Möjliggöra till ett flow, avkopplande och befriande. Kan ge hälsovinster som inkluderar en känsla av prestation "känsla av att klara något", tillväxt i självförtroende, självkänsla, kompetensutveckling både fysisk och kognitiv. Ökad kontroll över negativa tankar, känslor och stress.. Även allmänna arbetsuppgifter kan utvecklas tex. koncentration och problemlösning. Ger ett syfte, mening, strukturera tid, bidra till bättre självuppfattning och den egna identiteten. Kreativa aktiviteter skapar en mångsidig behandling,	Psykiatri, patienter som har olika diagnoser som tex. ångest, depression och bipolär sjukdom.

			som möjliggör till val och självbestämmande.	
(21)	<p>Konstbaserad - målning, konstverk, ritning, färg, collage och glasmålning. Pappersbaserad - gör olika vykort, pappers hantverk, papier maché, utskrift, inramning, kalligrafi och fotografering.</p> <p>Textilbaserad - sy, sömnad, broderi, sy kläder, lapptäckertilverkning och sticka. Degbaserad - keramikstillverkning, saltdeg och skulptera. Ordbaserad - drama, kreativt skrivande, pjäs och läsning. Musikbaserad - dansa, musik och musik förståelse. Annat - smyckestillverkning, blomsterarrangemang, ljusstillverkning, matlagning, mosaik, gravering, ingravering och träslöjd.</p>	Att engagera sig i aktivitet, kunna fortsätta aktivitet samt kunna avsluta. Utforska fritidsintressen och olika sysselsättningar.	<p>Öka känsla av prestation och bekräftelse av att utföra "normala" aktiviteter. Öka självförtroendet, självkänslan, har en läkande effekt, en tillfredsställelse och behärskning av miljön. Öka motivationen, öka patientens självmedvetenhet. Kan uppmuntra till interaktion och utveckla självförtroende i kommunikationsförmågan både verbalt och icke verbalt. Utveckling av sociala och funktionella färdigheter tex. att problemlösa, förbättrad koncentration, Utforska känslor, känslouttryck både medvetna, omedvetna, verbalt och icke verbalt. Kreativa aktiviteter användes som ett verktyg och som terapeutisk behandling, samt gruppintervention.</p>	<p>Behandling inom psykiatri tex. ångest, depression, humörsvägningar, hallucinationer, vanföreställningar, patienter med låg självkänsla, koncentration och motivation. Kreativa aktiviteterna ägde rum på daglig verksamhet och i hemmet. å sjukhus, daglig verksamhet och i hemmet.</p>
(22)	Hantverk, keramik, träverk, silkesmålning, tvåltillverkning, stickning och trädgårdsarbete.	Att engagera sig i kreativa aktiviteter är en utvecklingsprocess som förekommer på två nivåer: 1) Producera något och 2) en process för den personliga utvecklingen.	<p>Starta igång aktiviteten och få patienten att vara engagerad. Få klienten att våga att ta tillbaka sitt liv genom att vara aktiv i aktiviteter och att våga ta risker samt att våga föreställa sig en ny framtid. Bidrar till att vara engagerad i ett socialt sammanhang som bidrar att man lättare kan kommunicera och delta i djupare samtal. Att engagera sig i kreativa aktiviteter involveras planering. För att kunna skapa något krävs också en plan för att kunna genomföra det. Att komma i kontakt med sin egen roll, känsla av identitet och gamla erfarenheter, vara i kontakt med livet.</p>	Sjukhus - daghem, äldreboende för palliativ och geriatrisk vård.
(23)	Rita och måla.		Problemlösning, sträva efter nya lösningar och nya upptäckter. Möjliggöra för	Psykiatri.

			<p>patienten till kreativa processer, användas till när man är förvirrad eller inte vet vad man ska göra.</p> <p>Doing process, upptäcka sina känslor, tankar och frågor genom kreativt medium vilket kan leda till att man upptäcker sig själv som person och hamnar i ett flow.</p> <p>Det blir ett risktagande att utsätta patienten för kreativa aktiviteter för att nå målet. Används som ett verktyg där patienten kan komma i kontakt med sina känslor som de inte kan uttrycka på annat sätt.</p>	Smärtprogram inom rehabilitering.
--	--	--	---	-----------------------------------